

Dancing Queen

Op blote voeten wandelt zij naar de deur en stopt. Met een vloeiende beweging laat zij haar hand op de deurklink vallen. De schoot klikt kort uit het slot, net niet lang genoeg om de kamerdeur te openen. Na een tweede poging opent de deur op een kier, waarna zij hem verder open stampst met haar linkervoet. Gezwind stapt zij door de opening. Eénmaal over de drempel, begint zij met het zingen van een lied. Met een sierlijke beweging van haar rechterarm draait zij om haar as, waarna zij steun zoekt bij de muur. Met haar voet trapt zij de deur terug dicht. Onmiddellijk trekt zij haar schouders op en houdt zij met beide handen haar oren dicht. Er volgt een ingehouden klap, net niet luid genoeg om een opmerking te ontlokken. Het geluid verradt de speelsheid van haar trap.

Terwijl je over een drempel stapt, vindt van de ene in de andere ruimte een verandering plaats. De ene sociale situatie wordt gewisseld voor een andere. Het hoofd kijkt al in de richting van waar het lichaam naartoe wil. De hiel van een voet bevindt zich nog in wat wordt achtergelaten. Wij doen het tientallen keren, elke dag opnieuw. Wij staan er niet meer bij stil. Vooral in een huis dat wij goed kennen, lijkt het alsof het lichaam heeft opgeslagen hoe zich in elke ruimte te gedragen. Met een subtiele vanzelfsprekendheid beweegt het zich door de kamers en weet in welke ruimte wat wordt verwacht, welke regels er gelden, hoe het zich dient te gedragen. Aan dat lichaam kan een buitenstaander aflezen of

iemand zich thuis voelt. Of iemand daar al eerder is geweest. Kamers, deuren, gangen en muren worden gebruikt om herinneringen en ervaringen te ordenen, bij te houden of te vergeten. Er zijn kamers waar bezoekers mogen komen, waar je alleen kan zijn, die je deelt met het gezin. De regels verzin je zelf, in het hoofd iets makkelijker als in de werkelijkheid.

Het project *The Door* vertrekt van het gebruik van een deur door een groep kinderen en hun begeleiders in het Simbahuis. Het biedt een bijzonder inzicht in het onmogelijke: een blik op de beide zijden van een deur. Twee opnames naast elkaar tonen in één beeld (split screen techniek) de meest centrale deur, de deur van de living die de leefruimte met de hal verbindt. De hal geeft toegang tot de voordeur, het toilet, de computerkamer en de trap naar de slaapkamers en de badkamer op de eerste verdieping. De werking in dit opvanghuis voor kinderen in een problematische opvoedingssituatie is vergelijkbaar met een normale gezinssituatie met gedragsregels, sociale relaties en structuur. Alleen zijn er meer kinderen en lijkt de hal een ruimte, waar de kinderen heel even helemaal alleen kunnen zijn.

Een hal is geen kamer op zich, maar eerder een plek waar mensen zich van de ene naar de andere ruimte begeven. Toch biedt een hal vaak de snelste en meest directe beschutting alvorens een andere ruimte te betreden, of wanneer men net een kamer verlaat. Het is een plek waar lichamelijke ongemakken worden verholpen,

kleren worden rechtgetrokken en de keel nog even wordt geschraapt. Het is eveneens een plek waar ontlading kan plaatsvinden: een danspasje, een weerbarstig opgestoken middelvinger, een haastige handstand en een geënceneerde vlucht. Deze momenten zijn kort, maar zeer intens en schijnen absoluut noodzakelijk te zijn.

The Door toont deze onbewaakte momenten, waardoor iets van de onderliggende motivaties en drijfveren van de kinderen, bewust of onbewust, zichtbaar aan de oppervlakte komen. De intensiteit van de verrassing kan niet geënceneerd worden. Deze momenten tonen uitdrukkingen en gebaren die de toeschouwer doen graven naar wat zich daaronder bevindt. Het geposeerde, verwachte beeld daarentegen toont vaak een façade, een rol of personage waarin wij graag aan de buitenwereld verschijnen. Daar zijn wij ons bewust van de wereld rondom en wat deze van ons denkt.

Deze zoektocht naar manieren om de mens in een ongeunstelde, originele staat weer te geven, te onderzoeken naar wat zijn of haar drijfveren zijn en deze te tonen, staat centraal in het werk van videokunstenaar Ilke De Vries. Zij bedenkt en ontwikkelt werkwijzen om onbewaakte momenten voor haar camera te laten plaatsvinden. In *Expectations* (2007) plaatste zij achter de schuifdeuren van een lift in het Stedelijk Museum Amsterdam een enorme spiegel die de volledige opening vulde. De mensen die op deze verdieping uit de lift wilden stappen, botsten bijna

letterlijk op tegen hun eigen spiegelbeeld. In de videofilm zien wij momenten van verrassing; een lachbui, een beschermend gebaar of een verlate herkenning. In *Survival of the Fittest* (2006) worden verschillende mensen gevraagd een ballon tot ontploffing te brengen voor de camera. De reactie wordt in de videofilm vertraagd weergegeven en toont heel mooi hoe een masker van berekening en verwachting langzaam verandert tot het krampachtig dichtknijpen van de ogen en verstarde mondhoeken wanneer de ballon ontploft. Ook deze film toont een situatie waarin de private reactie het wint van het publieke vertoon. De persoon in de film is voor een fractie van een seconde enkel zichzelf.

Met haar werk komt Ilke De Vries zeer dicht bij de realiteit van hoe het leven zich aan ons voordoe. Door te focussen op onze drijfveren en motivaties, creëert ze beelden die een inzicht en een ander perspectief bieden aan een omgeving die zich elke dag rondom ons manifesteert. In *The Door* tonen de kinderen op een ontwapenende manier basale gedragingen die wij als volwassenen vaak uit het oog verliezen omdat wij gevangen zitten in een tredmolen van verplichtingen en verantwoordelijkheden. *The Door* laat een taal en een wereld zien die verbluffend eenvoudig lijkt en waar tegelijkertijd een zweem van waarheid in doorsijpelt.

Alan Quireyns

Dancing Queen

Barefoot she walks to the door and stops. With one smooth motion she lets her hand fall on the door handle. The latch bolt shortly clicks from the lock, just not long enough to open the room door. After a second attempt the door opens ajar, after which she kicks it open with her left foot. Swiftly she steps through the opening. Once over the threshold, she starts singing a song. With a graceful movement of her right arm she rotates, after which she seeks support against the wall. With her foot she kicks against the door. Immediately she pulls up her shoulders and covers her ears with both hands. The door closes with a subdued clack almost loud enough to provoke a remark. The sound reveals the playfulness of her kick.

When you cross a threshold, a change happens while you go from one space into another... One social situation is replaced by the next. The head is already looking towards where the body wants to go. The heel of a foot is still in what is left behind. We do it dozens of times, day after day. We no longer give it a moment's thought. Especially in a house that we know well, it seems as if the body has stored how to behave in each space. With a subtle self-evidence it moves through the rooms and knows what is expected in each one, what the rules are, how it should behave. To an outsider the body shows if one feels at home. Whether someone has been there before. Rooms, doors, corridors and walls are used to order memories and experience, keep track of them, or forget them altogether. There are rooms where visitors can come in, where you can be by yourself or that you share with your family. Rules are

invented by yourself, in your head a little easier than in reality.

The starting point of the project *The Door* is the use of a door by a group of children and their supervisors in the Simba House. It offers a special insight into the impossible: a simultaneous look at both sides of a door. Two shots next to each other show in one image (split screen technique) the most central door, the living room door that connects the living room with the hall. The hall gives access to the front door, the toilet, the computer room and the stairs to the bedrooms and bathroom on the first floor. The functioning of this care centre for children in a problematic home situation is similar to a normal family situation with rules concerning behaviour, social relations and structure. Only there are more children, and the hall seems to be the place where they can briefly be just by themselves.

A hall is no room on its own, but rather a place where people move from one room to another. Yet a hall often provides the fastest and most direct shelter before entering another room or when just leaving a room. It is a place where physical discomfort is remedied, clothes are straightened and one's throat can be cleared. It is also a place for discharge: a dance step, a stubborn raised middle finger, a hasty handstand and a staged escape. These moments are short, but very intense and seem to be absolutely necessary.

The Door shows these unguarded moments, making some of the underlying motivations and motives of the children, either conscious or unconscious, become visible. The intensity of a surprise cannot

be staged. These moments show expressions and gestures that make the audience probe into what is underneath. The posed, anticipated image, on the other hand, often shows a facade, a role or character through which we would like to be perceived to the outside world. There, we are aware of the world around us, and what people think of us.

This quest for ways to show people in an unaffected, original condition, to examine what his or her motivations are and to display them, is the point of focus in the work of video artist Ilke De Vries. She invents and develops processes to make unguarded moments take place in front of her camera. In *Expectations* (2007), she placed a huge mirror that filled the entire opening behind the doors of an elevator in the Stedelijk Museum Amsterdam. The people who wanted to step out of the elevator on this floor, bumped almost literally into their own reflection. In the video we see moments of surprise, a fit of laughter, a protective gesture or a delayed recognition. In *Survival of the Fittest* (2006), several people were asked to let a balloon explode in front of the camera. The reaction is shown in slow motion and demonstrates beautifully how the mask of calculation and expectation slowly changes to frantically squeezing the eyes and a frozen mouth when the balloon explodes. This film also shows a situation where the private reaction overcomes one's public presentation. For a fraction of a second, the person in the film is just himself.

In her work Ilke De Vries comes very close to the reality of how life presents itself to us. By focusing on our motives and motivations, she creates images that offer insight and a different perspective on the

environment that manifests itself around us every day. In *The Door* the children show in a disarming way the basic behaviours that we as adults often forget, because we are caught in a treadmill of obligations and responsibilities. *The Door* displays a language and a world view that seem surprisingly simple, but through which, at the same time, seeps a hint of truth.

Alan Quireyns